

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2018/1672 RENDELETE

(2018. október 23.)

az Unió területére belépő, illetve az Unió területét elhagyó készpénz ellenőrzéséről és az 1889/2005/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 33. és 114. cikkére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére ⁽¹⁾,

a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően,

rendes jogalkotási eljárás keretében ⁽²⁾,

mivel:

- (1) A belső piac mint az áruk, személyek, szolgáltatások és tőke szabad és biztonságos áramlását biztosító terület harmonikus, fenntartható és inkluzív fejlődésének előmozdítása az Unió egyik prioritása.
- (2) A jogsértő jövedelmek visszaforgatása a gazdaságba és a pénz jogsértő tevékenységek finanszírozására való fordítása torzulásokat és tisztességtelen versenyhátrányt eredményez a jogkövető polgárokkal és társaságokkal szemben, és következésképpen veszélyt jelent a belső piac működésére. Ezenfelül az említett gyakorlatok elősegítik az uniós polgárok biztonságát veszélyeztető büntetendő és terrorista cselekményeket is. Ennek megfelelően az Unió lépéseket tett saját védelme érdekében.
- (3) Az Unió által tett lépések egyik fő pillére a 91/308/EKG tanácsi irányelv ⁽³⁾ volt, amely a pénzügyi intézmények, a jogi személyek és bizonyos hivatások vonatkozásában egy sor intézkedést és kötelezettséget állapított meg, többek között az átláthatósággal és az adatrögzítéssel, továbbá az „ügyfél-megismerési” rendelkezésekkel kapcsolatban, valamint a gyanús ügyletek nemzeti pénzügyi információs egységeknek való bejelentésére vonatkozó kötelezettséget állapított meg. A pénzügyi információs egységeket az ilyen ügyletek értékelésére szolgáló központként hozták létre, a más országbeli kollégáikkal való érintkezés, valamint – szükség esetén – az igazságügyi hatóságokkal való kapcsolatfelvétel érdekében. Azóta a 91/308/EKG irányelvet módosították, és azt későbbi intézkedések váltották fel. A pénzmosás megelőzésére vonatkozó rendelkezéseket jelenleg az (EU) 2015/849 európai parlamenti és tanácsi irányelv ⁽⁴⁾ rögzíti.
- (4) Tekintettel annak kockázatára, hogy a 91/308/EKG irányelv alkalmazása a jogsértő célt szolgáló készpénzforgalom növekedéséhez vezethet, ami veszélyeztetheti a pénzügyi rendszert és a belső piacot, az említett irányelvet kiegészítette az 1889/2005/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽⁵⁾. Az említett rendelet célja a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás megelőzése és felderítése olyan ellenőrzési rendszer létrehozása révén, amely a 10 000 EUR – vagy más valutában azzal egyenértékű – vagy azt meghaladó összegű készpénzt vagy bemutatóra szóló átruházható értékpapírt magánál tartó, az Unió területére belépő, illetve az Unió területét elhagyó természetes személyekre alkalmazandó. Az „Unió területére belépő, illetve az Unió területét elhagyó” kifejezést az Unió területének az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 355. cikkében meghatározott fogalmára hivatkozással kell meghatározni annak biztosítása érdekében, hogy e rendeletnek a lehető legszélesebb alkalmazási köre legyen, és hogy semmilyen terület ne mentesüljön e rendelet alkalmazása alól, és ne kínálhasson lehetőséget az alkalmazandó ellenőrzések kijátszására.
- (5) Az 1889/2005/EK rendelet végrehajtotta a Pénzügyi Akció Munkacsoport (a továbbiakban: FATF) által kidolgozott, a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelemre vonatkozó nemzetközi szabványokat a Közösségen belül.

⁽¹⁾ HL C 246., 2017.7.28., 22. o.

⁽²⁾ Az Európai Parlament 2018. szeptember 12-i álláspontja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé) és a Tanács 2018. október 9-i határozata.

⁽³⁾ A Tanács 91/308/EKG irányelve (1991. június 10.) a pénzügyi rendszer pénzmosási célokra történő felhasználásának megakadályozásáról (HL L 166., 1991.6.28., 77. o.).

⁽⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2015/849 irányelve (2015. május 20.) a pénzügyi rendszerek pénzmosás vagy terrorizmusfinanszírozás céljára való felhasználásának megelőzéséről, a 648/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 2005/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv és a 2006/70/EK bizottsági irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 141., 2015.6.5., 73. o.).

⁽⁵⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1889/2005/EK rendelete (2005. október 26.) a Közösség területére belépő, illetve a Közösség területét elhagyó készpénz ellenőrzéséről (HL L 309., 2005.11.25., 9. o.).

- (6) Az 1989-ben Párizsban tartott G7 csúcstalálkozón létrehozott FATF egy kormányközi szerv, amely szabványokat határoz meg, és elősegíti a pénzmosás, a terrorizmusfinanszírozás és a nemzetközi pénzügyi rendszer integritását fenyegető egyéb veszélyek elleni küzdelem érdekében hozott jogi, szabályozási és operatív intézkedések hatékony végrehajtását. Számos tagállam tagja a FATF-nak, vagy regionális szerveken keresztül képviselteti magát a FATF-ban. Az Uniót a FATF keretében a Bizottság képviseli, és az Unió elkötelezte magát a FATF ajánlásainak hatékony végrehajtása mellett. A 32. FATF-ajánlás a készpénzfutárokról rögzíti, hogy intézkedéseket kell életbe léptetni a határokon átnyúló készpénzforgalom megfelelő ellenőrzése tekintetében.
- (7) Az (EU) 2015/849 irányelv számos olyan büntetendő cselekményt azonosít és ír le, amelyekből pénzmosás tárgyát képező vagy terrorizmusfinanszírozásra fordított jövedelem származhat. Az e büntetendő cselekményekből származó jövedelmeket pénzmosás és terrorizmusfinanszírozás céljából gyakran átszállítják az Unió külső határain. E rendeletnek ezt figyelembe kell vennie, és olyan szabályrendszert kell meghatározni, amely a pénzmosás – és különösen a nemzeti jogban meghatározott olyan alaphűncselekmények mint az adóbűncselekmények – és a terrorizmusfinanszírozás mint olyan megelőzéséhez való hozzájáruláson túlmenően elősegíti az (EU) 2015/849 irányelvben meghatározott büntetendő cselekmények megelőzését, felderítését és az ezekkel kapcsolatos nyomozást.
- (8) A jogsértő módon megszerzett értékek határokon át történő továbbításának céljára használt mechanizmusokra való rálátás növekedett. Ennek eredményeként a FATF ajánlásait naprakésszé tették, az (EU) 2015/849 irányelv módosításokat vezetett be az uniós jogi keretrendszerbe, és új bevált gyakorlatokat dolgoztak ki. Ezen fejlemények eredményeként, valamint a meglévő uniós jogszabályok értékelése alapján az 1889/2005/EK rendeletet módosítani szükséges. A szükséges módosítások terjedelmére figyelemmel azonban az 1889/2005/EK rendeletet hatályon kívül kell helyezni, és új rendelettel kell felváltani.
- (9) Ez a rendelet nem érinti a tagállamok azon képességét, hogy nemzeti jogukban az Unión belüli készpénzforgalom további nemzeti ellenőrzését írják elő, feltéve, hogy ezek az ellenőrzések összhangban vannak az uniós alapvető szabadságokkal, különösen az EUMSZ 63. és 65. cikkével.
- (10) Egy, az Unión belüli készpénzforgalom összehasonlítható ellenőrzését lehetővé tevő uniós szintű szabályzat nagymértékben segítené a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás megelőzése érdekében tett erőfeszítéseket.
- (11) E rendelet nem érinti az Unió vagy a tagállamok általi azon intézkedéseket, amelyeket az EUMSZ 66. cikke szerint a gazdasági és monetáris unió működésének súlyos nehézségeket okozó vagy azzal fenyegető tőkemozgások korlátozása érdekében vagy az EUMSZ 143. és 144. cikke szerint a fizetési mérleg hirtelen válságának eredményeként tettek.
- (12) Figyelembe véve a vámhatóságok jelenlétét az Unió külső határain, a külső határokat átlépő személyek és áruk ellenőrzésének elvégzése terén szerzett szakértelmüket és az 1889/2005/EK rendelet alkalmazásában szerzett tapasztalatukat, e rendelet alkalmazásában e hatóságoknak továbbra is illetékes hatóságokként kell eljárniuk. Ugyanakkor a tagállamoknak továbbra is lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a külső határokon jelenlévő más nemzeti hatóságokat jelöljenek ki illetékes hatóságként. A tagállamoknak továbbra is megfelelő képzést kell nyújtaniuk a vámhatóságok és más nemzeti hatóságok személyzete számára az ilyen ellenőrzések végzéséről, többek között a készpénzalapú pénzmosásról.
- (13) Az e rendeletben alkalmazott egyik kulcsfontosságú fogalom a „készpénz”, amelyet úgy kell meghatározni, hogy négy kategóriát tartalmazzon: valuta, bemutatóra szóló átruházható értékpapírok, könnyen készpénzzé tehető értékhordozóként használt áruk és a feltöltőkártyák bizonyos típusai. Jellemzőikre tekintettel bizonyos bemutatóra szóló átruházható értékpapírokat, könnyen készpénzzé tehető értékhordozóként használt árukat, valamint bankszámlához nem kapcsolt feltöltőkártyákat, amelyeken nehezen felderíthető pénzösszeget tárolhatnak, valószínűsíthetően valuta helyett használnak a külső határokon át történő értéktovábbítás névtelen eszközeként olyan módon, amely nem követhető nyomon a hatóságok klasszikus felügyeleti rendszerének alkalmazásával. E rendeletnek ezért rögzítenie kell a „készpénz” fogalm meghatározásának alapvető alkotóelemeit, ugyanakkor lehetővé téve a Bizottság számára, hogy módosíthassa e rendelet nem alapvető alkotóelemeit, reagálva a bűnözők és elkövető társaik azon kísérletére, hogy a csupán egy típusú könnyen készpénzzé tehető értékhordozóra vonatkozó ellenőrző intézkedést egy másik típusú értékhordozónak a külső határokon át történő továbbításával kerüljék meg. Ha jelentős mértékű ilyen magatartásra vonatkozó bizonyítékot derítenek fel, alapvető fontosságú, hogy a helyzet orvoslása érdekében az intézkedéseket gyorsan tegyék meg. Annak ellenére, hogy a Bizottságnak a belső piacot érintő és a határokon átnyúló tevékenységekhez kapcsolódó pénzmosási és terrorizmusfinanszírozási kockázatok értékeléséről szóló, 2017. június 26-i jelentése szerint a virtuális fizetőeszközök magas szintű kockázatot jelentenek, a vámhatóságok nem rendelkeznek hatáskörrel ezek nyomon követéséhez.

- (14) A bemutatóra szóló átruházható értékpapírok nyilvántartásba vétel vagy név szerinti említés hiányában is feljogosítják fizikai birtokosukat egy pénzösszeg kifizetésének követelésére. Ezek könnyen használhatók jelentős érték-mennyiségek továbbítására, és nagy hasonlóságot mutatnak a valutával a készpénzzé tehetőséget, az anonimitást és a visszaélés kockázatát illetően.
- (15) A könnyen készpénzzé tehető értékhozóként használt áruk értékének térfogatukhoz viszonyított aránya magas, vonatkozásukban létezik egy könnyen hozzáférhető nemzetközi kereskedelmi piac, amely lehetővé teszi azok valutára váltását szerény üzleti költség mellett. Ezek az értékhozók főként szabványosított módon jelennek meg, amely lehetővé teszi értékük gyors ellenőrzését.
- (16) A feltöltőkártyák olyan, nem névre szóló, monetáris értéket vagy pénzösszeget hordozó, vagy azokhoz hozzáférést biztosító kártyák, amelyekkel fizetési műveletek végezhetők, áruk vagy szolgáltatások vásárolhatók, vagy amelyek valuta-visszaváltásra használhatók. A feltöltőkártyák nem kapcsolódnak bankszámlához. A feltöltőkártyák magukban foglalják az (EU) 2015/849 irányelvben említett nem névre szóló feltöltőkártyákat is. Széles körben használják őket többféle jogszerű célra, és néhány ilyen eszköz egyértelműen szolgálja a társadalom érdekeit is. Az ilyen feltöltőkártyák könnyen átruházhatók és felhasználhatók jelentős értékek külső határokon át történő továbbítására. A „készpénz” fogalom meghatározásában ezért szerepelniük kell a feltöltőkártyáknak is, különösen, ha azok ügyfél-átvilágítási eljárás nélkül is megvásárolhatók. Így – a rendelkezésre álló technológiát figyelembe véve – lehetőség lesz az ellenőrzések kiterjeszhetőségére a feltöltőkártyák bizonyos típusaira is, ha a bizonyítékok ezt indokolják, feltéve, hogy ezen ellenőrzések kiterjesztésére az arányosság és a gyakorlati végrehajthatóság kellő figyelembevételével kerül sor.
- (17) A pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás megelőzése érdekében az Unió területére belépő, illetve az Unió területét elhagyó természetes személyek számára készpénzre vonatkozó nyilatkozattételi kötelezettséget kell előírni. A szabad mozgás indokolatlan korlátozásának vagy a polgárok és a hatóságok közigazgatási formalitásokkal való túlzott megterhelésének elkerülése érdekében a kötelezettséget 10 000 EUR küszöbértékhez kell kötni. E kötelezettségnek az ilyen összeget maguknál, a poggyászukban vagy a külső határok átlépésére használt közlekedési eszközben tartó hordozókra kell vonatkoznia. Elő kell írni e személyek számára, hogy a készpénzt bocsássák ellenőrzés céljából az illetékes hatóságok rendelkezésére, és ha szükséges, mutassák meg ezeknek a hatóságoknak. A „hordozó” fogalom meghatározását úgy kell értelmezni, hogy az nem foglalja magában azon fuvarozókat, akik áruk vagy személyek szállítását hivatásszerűen végzik.
- (18) Ami a kísérő nélküli készpénz mozgását, például az Unió területére postai csomagban, futárküldeményben, kísérő nélküli poggyászban vagy konténeres rakományban belépő, illetve az Unió területéről így kilépő készpénzt illeti, az illetékes hatóságoknak hatáskörrel kell rendelkezniük arra, hogy a feladót vagy a címzettet, vagy azok képviselőit rendszeresen vagy eseti alapon adatszolgáltatási nyilatkozat megtételére kötelezzék, a nemzeti eljárásokkal összhangban. Az ilyen adatszolgáltatásnak ki kell terjednie számos olyan elemre, amely nem szerepel a vámhatóságoknak benyújtott szokásos dokumentációban, például a szállítási dokumentumokban és a vám-áru nyilatkozatokban. Ilyen elemek a készpénz származása, rendeltetési helye, gazdasági eredete és tervezett felhasználása. A kísérő nélküli készpénzre vonatkozó adatszolgáltatási kötelezettségre a hordozók által maguknál tartott készpénzre meghatározott küszöbértéknek kell vonatkoznia.
- (19) E rendelet célkitűzéseinek eléréséhez a készpénzforgalomra vonatkozó számos szabványosított adatelem, mint például a nyilatkozattevő, a tulajdonos vagy a címzett személyes adatainak, valamint a készpénz gazdasági eredetének és tervezett felhasználásának rögzítése szükséges. Különösen, szükséges, hogy a nyilatkozattevő, a tulajdonos vagy a címzett a személyi azonosító okmányaiban szereplő módon adja meg a személyes adatait, hogy minimálisra csökkenjen személyazonossága hibás meghatározásának kockázata, valamint az esetleges később szükséges ellenőrzés okozta késedelem.
- (20) Ami a kísért készpénzre vonatkozó nyilatkozattételi és a kísérő nélküli készpénzre vonatkozó adatszolgáltatási kötelezettséget illeti, az illetékes hatóságoknak hatáskörrel kell rendelkezniük a személyek, a poggyászok, a külső határok átlépésére használt szállítóeszközök és a határt átlépő és esetlegesen készpénzt tartalmazó bármely kísérő nélküli szállítmány vagy tárolóeszköz és az azokat szállító szállítóeszközök minden szükséges ellenőrzésének elvégzésére. E kötelezettségek teljesítésének elmulasztása esetén az illetékes hatóságoknak hivatalból össze kell állítaniuk egy nyilatkozatot, hogy a releváns információt később továbbíthassák más hatóságoknak.
- (21) Az illetékes hatóságok általi egységes alkalmazásuk biztosítása érdekében az ellenőrzéseknek elsősorban kockázatelemzésen kell alapulniuk a kockázatok azonosítása és értékelése, valamint a szükséges ellenintézkedések kidolgozása céljából.

- (22) A közös kockázatkezelési keretrendszer létrehozása nem akadályozhatja az illetékes hatóságokat abban, hogy véletlenszerű vagy spontán ellenőrzéseket végezzenek, ha azt szükségesnek ítélik.
- (23) Amennyiben a küszöbérték alatti készpénzösszegeket derítenek fel, azonban a jelek arra utalnak, hogy a készpénz az e rendelet hatálya alá tartozó büntetendő cselekményhez kapcsolódhat, az illetékes hatóságoknak kísért készpénz esetében képeseknek kell lenniük rögzíteni a hordozóra, a készpénz tulajdonosára és – ahol lehetséges – tervezett címzettjére vonatkozó információkat, ideértve a teljes nevet, az elérhetőségeket, valamint a készpénz fajtájára és összegére vagy értékére, gazdasági eredetére és tervezett felhasználására vonatkozó adatokat.
- (24) Kísérő nélküli készpénz esetében az illetékes hatóságoknak képeseknek kell lenniük rögzíteni a nyilatkozattevőre, a készpénz tulajdonosára, feladójára, címzettjére és tervezett címzettjére vonatkozó információkat, ideértve a teljes nevet, az elérhetőségeket, valamint a készpénz fajtájára és összegére vagy értékére, gazdasági eredetére és tervezett felhasználására vonatkozó adatokat.
- (25) Ezeket az információkat továbbítani kell az adott tagállam pénzügyi információs egységének, amelynek biztosítania kell, hogy a pénzügyi információs egység spontán módon vagy kérésre továbbítson minden vonatkozó információt a többi tagállam pénzügyi információs egységei számára. Ezek az egységek játsszák a központi szerepet a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelemben, különféle forrásokból, például pénzügyi intézményektől származó információkat kapnak és dolgoznak fel, valamint elemzik az említett információkat annak megállapítása érdekében, hogy van-e olyan indok a nyomozás folytatására, amely esetleg nem észlelhető a nyilatkozatokat gyűjtő és e rendelet alapján ellenőrzéseket végző illetékes hatóságok számára. A hatékony információáramlás biztosítása érdekében a pénzügyi információs egységeket össze kell kötni az 515/97/EK tanácsi rendelettel⁽¹⁾ létrehozott váminformációs rendszerrel (a továbbiakban: VIR), az illetékes hatóságok és a pénzügyi információs egységek által szolgáltatott vagy kicserélt adatoknak pedig kompatibilisnek és összehasonlíthatóknak kell lenniük.
- (26) Felismerve e rendelet sikeres nyomon követésének fontosságát, hogy a releváns hatóságok, köztük a pénzügyi információs egységek az ezen egységekre vonatkozó jogi kereten belül hatékonyan osszák meg egymással az információkat, valamint felismerve az Unión belül a pénzügyi információs egységek közötti együttműködés megerősítésének szükségességét, a Bizottságnak 2019. június 1-jéig értékelnie kell a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelem közös mechanizmusa létrehozásának lehetőségét.
- (27) A küszöbérték alatti készpénzösszegek felderítése büntetendő cselekményekre utaló jelek esetén nagymértékben releváns ebben az összefüggésben. Következésképpen indokolt, hogy büntetendő cselekményekre utaló jelek esetén a küszöbérték alatti összegekkel kapcsolatos információkat is meg lehessen osztani más tagállamok illetékes hatóságaival.
- (28) Tekintettel arra, hogy az e rendelet alapján ellenőrzés tárgyát képező készpénzforgalom a külső határokon át megy végbe, és figyelembe véve az eljárás nehézségét azt követően, hogy a készpénz elhagyta a belépési vagy a kilépési pontot, valamint az akár kis összegek jogsértő használatához is kapcsolódó kockázatot, az illetékes hatóságoknak – fékek és ellensúlyok mellett – képeseknek kell lenniük bizonyos körülmények között a készpénz ideiglenes visszatartására: először is a készpénzre vonatkozó nyilatkozattételi vagy adatszolgáltatási kötelezettség elmulasztása esetén, másodsorban büntetendő cselekményekre utaló jelek esetén, függetlenül a készpénz összegétől, illetve attól, hogy a készpénz kísért vagy kísérő nélküli. Az ilyen ideiglenes visszatartás jellegére és annak a mozgás szabadságára és a tulajdonhoz való jogra gyakorolt hatására tekintettel a visszatartás időtartamának arra az abszolút minimum időtartamra kell korlátozódnia, amelyre más illetékes hatóságoknak szükségük van annak megállapításához, hogy indokolt-e további beavatkozás, például vizsgálat vagy a készpénz lefoglalása más jogi eszközök alapján. A készpénz ideiglenes visszatartásáról e rendelet alapján hozott határozatot meg kell indokolni, és az indokolásban megfelelően be kell mutatni azokat a konkrét tényezőket, amelyek a fellépés megtételéhez vezettek. Lehetővé kell tenni a készpénz ideiglenes visszatartása időtartamának meghosszabbítását különleges és kellően értékelt esetekben, például amikor az illetékes hatóságok nehézségekkel találják magukat szemben egy lehetséges büntetendő cselekményről szóló információ megszerzésével kapcsolatban, többek között, amikor harmadik országgal való kommunikációra van szükség, amikor dokumentumokat kell lefordítani, vagy amikor kísérő nélküli készpénz esetében nehéz azonosítani a feladót vagy a címzettet, és felvenni ezekkel a kapcsolatot. Ha a visszatartás időtartamának végéig nem született döntés a további beavatkozást illetően, vagy az illetékes hatóság úgy határoz, hogy nem indokolt a készpénz további visszatartása, azt a helyzettől függően haladéktalanul ki kell adni azon személy részére, akitől a készpénzt ideiglenesen visszatartották, a hordozó vagy a tulajdonos részére.

⁽¹⁾ A Tanács 515/97/EK rendelete (1997. március 13.) a tagállamok közigazgatási hatóságai közötti kölcsönös segítségnyújtásról, valamint a vám- és mezőgazdasági jogszabályok helyes alkalmazásának biztosítása érdekében e hatóságok és a Bizottság együttműködéséről (HL L 82., 1997.3.22., 1. o.).

- (29) Annak érdekében, hogy felhívják a figyelmet e rendeletre, a tagállamoknak a Bizottsággal együttműködve megfelelő anyagokat kell kidolgozniuk a készpénzre vonatkozó nyilatkozattételi és adatszolgáltatási kötelezettségre vonatkozóan.
- (30) Alapvető fontosságú, hogy az e rendelet értelmében információt gyűjtő illetékes hatóságok időben továbbítsák azt a nemzeti pénzügyi információs egységnek annak érdekében, hogy a pénzügyi információs egységek tovább elemezhesék és összehasonlíthassák az információkat más adatokkal az (EU) 2015/849 irányelvben foglaltak szerint.
- (31) E rendelet alkalmazásában, amennyiben az illetékes hatóságok készpénzre vonatkozó nyilatkozattételi vagy adatszolgáltatási kötelezettség teljesítésének elmulasztását vagy büntetendő cselekményekre utaló jeleket észlelnek, mielőbb meg kell osztaniuk ezt az információt a megfelelő csatornákon keresztül más tagállamok illetékes hatóságaival. Az ilyen adatcsere arányos lenne, tekintettel arra, hogy a készpénzre vonatkozó nyilatkozattételi vagy adatszolgáltatási kötelezettséget megsértő személyek, akiket az egyik tagállamban tetten értek, valószínűleg egy másik belépési vagy kilépési tagállamot választanának, amelyben az illetékes hatóságok nem bírnának tudomással korábbi jogsértéseikről. Az ilyen információcserének kötelezőnek kell lennie, hogy ezáltal biztosítani lehessen, hogy a tagállamokban következetesen alkalmazzák ezt a rendeletet. Arra utaló jelek esetén, hogy a készpénz olyan büntetendő cselekményhez kapcsolódik, amely az Unió pénzügyi érdekeit sértheti, az említett információt a Bizottság, az (EU) 2017/1939 tanácsi rendelet⁽¹⁾ szerint a megerősített együttműködésben részt vevő tagállamok által az említett rendelettel létrehozott Európai Ügyészség, és az (EU) 2016/794 európai parlamenti és tanácsi rendelettel létrehozott⁽²⁾ Európai rendelőre kell bocsátani. Annak érdekében, hogy teljesüljenek e rendeletnek a készpénzre vonatkozó nyilatkozattételi és adatszolgáltatási kötelezettség megkerülésének megelőzésével és az attól való visszatartással kapcsolatos célkitűzései, kötelezővé kell tenni az anonimizált kockázati információk és kockázatelemzési eredmények cseréjét is a tagállamok és a Bizottság között, az e rendelet értelmében elfogadott végrehajtási jogi aktusokban meghatározandó előírásokkal összhangban.
- (32) Lehetővé kell tenni a tagállam illetékes hatósága és a Bizottság, valamint – megfelelő biztosítékok megléte esetén – a harmadik országok hatóságai közötti információcserét. Ilyen információcsere csak akkor engedhető meg, ha az alapvető jogokra és a személyes adatok továbbítására vonatkozó nemzeti és uniós rendelkezéseket betartják, az információt eredetileg megszerző hatóságok előzetesen engedélyt követően. A Bizottságot tájékoztatni kell az e rendelet alapján harmadik országokkal folytatott információcseréről, és a Bizottságnak erről jelentést kell tennie az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak.
- (33) Tekintettel a gyűjtött információk jellegére, valamint a hordozók és a nyilatkozattevők azon jogos elvárására, hogy személyes adataikat és az Unióba behozott vagy onnan kivitt készpénzüik értékére vonatkozó információkat bizalmasan kezelik, az illetékes hatóságoknak kellő biztosítékokat kell nyújtaniuk annak biztosítása érdekében, hogy az információhoz hozzáférést igénylő tisztviselők eleget tesznek a szakmai titoktartásnak, és hogy az ilyen információkat megfelelően védik az illetéktelen hozzáféréssel, felhasználással vagy közléssel szemben. E rendelet vagy a nemzeti jog eltérő rendelkezésének hiányában, különösen a jogi eljárásokkal összefüggésben, az ilyen információ nem közölhető az adatot megszerző hatóság engedélye nélkül.

Az e rendelet szerinti adatkezelés személyes adatokra is kiterjedhet és azt az uniós joggal összhangban kell végezni. A tagállamok és a Bizottság csak e rendelet céljaival összeegyeztethető módon végezhetnek adatkezelést. Az e rendelet hatálya alá tartozó személyes adatok gyűjtésének, felfedésének, továbbításának, közlésének és egyéb kezelésének a 45/2001/EK⁽³⁾ és az (EU) 2016/679⁽⁴⁾ európai parlamenti és tanácsi rendelet követelményeinek hatálya alá kell tartoznia. Az adatok e rendelet alkalmazásában történő kezelésének is tiszteletben kell tartania az Európai Tanács emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezményének 8. cikkében elismert, a magán- és a családi élet tiszteletben tartásához való jogot, továbbá az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: a Charta) 7. és 8. cikkében elismert, a magán- és a családi élet tiszteletben tartásához, valamint a személyes adatok védelméhez való jogot.

⁽¹⁾ A Tanács (EU) 2017/1939 rendelete (2017. október 12.) az Európai Ügyészség létrehozására vonatkozó megerősített együttműködés bevezetéséről (HL L 283., 2017.10.31., 1. o.).

⁽²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/794 rendelete (2016. május 11.) a Bűnüldözési Együttműködés Európai Unió Ügynökségéről (Europol), valamint a 2009/371/IB, a 2009/934/IB, a 2009/935/IB, a 2009/936/IB és a 2009/968/IB tanácsi határozat felváltásáról és hatályon kívül helyezéséről (HL L 135., 2016.5.24., 53. o.).

⁽³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 45/2001/EK rendelete (2000. december 18.) a személyes adatok közösségi intézmények és szervek által történő feldolgozása tekintetében az egyének védelméről, valamint az ilyen adatok szabad áramlásáról (HL L 8., 2001.1.12., 1. o.).

⁽⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet) (HL L 119., 2016.5.4., 1. o.).

- (34) A pénzügyi információs egységek által végzett elemzés céljából és annak érdekében, hogy más tagállamok hatósági ellenőrizhessék és kikényszeríthessék a készpénzre vonatkozó nyilatkozattételi kötelezettség teljesítését – különösen az olyan személyekkel szemben, akik korábban megsértették ezt a kötelezettséget –, szükséges, hogy az e rendelet szerint tett nyilatkozatokban szereplő adatokat kellően hosszú ideig megőrizzék. Annak érdekében, hogy a pénzügyi információs egységek hatékonyan végezhesék el elemzéseiket, és hogy az illetékes hatóságok ellenőrizhessék és hatékonyan kikényszeríthessék a készpénzre vonatkozó nyilatkozattételi vagy adatszolgáltatási kötelezettséget, az e rendelet szerint tett nyilatkozatokban szereplő adatok megőrzési ideje nem haladhatja meg az öt évet, amely időszak további három évet meg nem haladóan meghosszabbítható, az ilyen további megőrzés szükségességének és arányosságának alapos értékelése után.
- (35) A megfelelés ösztönzése és a szabálykerülő magatartástól való visszatartás érdekében a tagállamoknak szankciókat kell bevezetniük a készpénzre vonatkozó nyilatkozattételi és az adatszolgáltatási kötelezettség megszegése esetére. Az említett szankciók kizárólag az e rendelet szerinti készpénzre vonatkozó nyilatkozattételi vagy adatszolgáltatási kötelezettség elmulasztására vonatkozhatnak, és nem vehetik figyelembe az esetleges készpénzhez kapcsolódó büntetendő cselekményeket, amelyek az e rendelet hatályán kívül eső további nyomozás és intézkedések tárgyát képezhetik. Az említett szankcióknak hatékonyaknak, arányosaknak és visszatartó erejűeknek kell lenniük, és nem léphetik túl a megfelelés ösztönzéséhez szükséges mértéket. A tagállamok által bevezetett szankcióknak Unió-szerte egyenértékű elrettentő hatással kell bírniuk e rendelet megsértésének vonatkozásában.
- (36) Bár a legtöbb tagállam önkéntes alapon már harmonizált nyilatkozattételi formanyomtatványt – az uniós készpénznyilatkozatot (EU-CDF) – használ, az ellenőrzések egységes alkalmazása és a nyilatkozatok illetékes hatóságok általi hatékony kezelése, továbbítása és elemzése érdekében a Bizottságra végrehajtási hatásköröket kell ruházni, hogy elfogadja a nyilatkozattételi formanyomtatványok és az adatszolgáltatási formanyomtatványok mintáit, meghatározza a közös kockázatkezelési keretrendszer kritériumait, megállapítsa az információcsere technikai szabályait, valamint az információk továbbításához használandó formanyomtatvány mintáját, és megállapítsa a statisztikai információk Bizottság részére történő benyújtásának szabályait és formátumát. Ezeket a végrehajtási hatásköröket a 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek ⁽¹⁾ megfelelően kell gyakorolni.
- (37) A jelenlegi helyzet javítása érdekében, ahol korlátozott a statisztikai információkhoz való hozzáférés, és csak jelzések vannak arra vonatkozóan, hogy a bűnözők milyen mennyiségben csempésznek készpénzt az Unió külső határain keresztül, hatékonyabb együttműködést kell bevezetni az illetékes hatóságok közötti információcsere révén és a Bizottsággal. Ezen információcsere hatékonyságának és eredményességének biztosítása érdekében a Bizottságnak felül kell vizsgálnia, hogy a létrehozott rendszer teljesíti-e a célját, vagy akadályba ütközik-e az időbeni és közvetlen információcsere. Emellett a Bizottságnak a saját honlapján közzé kell tennie a statisztikai információkat.
- (38) A nemzetközi szabványok, mint például a FATF által meghatározott szabványok jövőbeli módosításainak gyors figyelembevétele vagy e rendeletnek a könnyen készpénzzé tehető értékfordozóként használt árukra vagy a feltöltőkártyákra alapított megkerülésének kezelése érdekében a Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy az EUMSZ 290. cikkének megfelelően jogi aktusokat fogadjon el e rendelet I. mellékletének módosítására vonatkozóan. Különösen fontos, hogy a Bizottság az előkészítő munkája során megfelelő konzultációkat folytasson, többek között szakértői szinten is, és hogy e konzultációkra a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásnak ⁽²⁾ megfelelően kerüljön sor. A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésében való egyenlő részvétel biztosítása érdekében az Európai Parlament és a Tanács a tagállamok szakértőivel egyidejűleg kap kézhez minden dokumentumot, és szakértőik rendszeresen részt vesznek a Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésével foglalkozó szakértői csoportjainak ülésein.
- (39) Mivel e rendelet céljait a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, az Unió szintjén azonban a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás transznacionális hatása, valamint a belső piac és az azon érvényesülő alapvető szabadságok miatt – amelyek csak akkor valósíthatók meg teljes körűen, ha az Unió külső határait átlépő készpénzforgalom nemzeti szabályozás alapján történő kezelése nem tér el túlzottan – e célok jobban megvalósíthatók, az Unió intézkedéseket hozhat az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 5. cikkében foglalt szubsidiaritás elvének megfelelően. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez a rendelet nem lépi túl az e célok eléréséhez szükséges mértéket.

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 182/2011/EU rendelete (2011. február 16.) a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról (HL L 55., 2011.2.28., 13. o.).

⁽²⁾ HL L 123., 2016.5.12., 1. o.

- (40) E rendelet tiszteletben tartja az alapvető jogokat, és figyelembe veszi az EUSZ 6. cikkében elismert, és a Chartában, különösen annak II. címében kifejezésre jutó elveket.
- (41) Az európai adatvédelmi biztossal konzultációra került sor a 45/2001/EK rendelet 28. cikkének (2) bekezdésével összhangban,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Tárgy

E rendelet ellenőrzési rendszert hoz létre az Unió területére belépő, illetve az Unió területét elhagyó készpénzre vonatkozóan, az (EU) 2015/849 irányelvben a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás megelőzése céljából meghatározott jogi keret kiegészítése érdekében.

2. cikk

Fogalommeghatározások

(1) E rendelet alkalmazásában:

a) „készpénz”:

- i. valuta;
- ii. bemutatóra szóló átruházható értékpapírok;
- iii. könnyen készpénzzé tehető értékhordozóként használt áruk;
- iv. feltöltőkártyák;

b) „az Unió területére belépő, illetve az Unió területét elhagyó”: az EUMSZ 355. cikkének hatálya alá tartozó területen kívül eső területről az említett cikk hatálya alá tartozó területre belépő, illetve az említett cikk hatálya alá tartozó területet elhagyó;

c) „valuta”: bankjegyek és pénzermék, amelyek csereeszközként forgalomban vannak, vagy csereeszközként forgalomban voltak, és pénzügyi intézményeknél vagy központi bankoknál csereeszközként forgalomban levő bankjegyekre és pénzermékre még beválthatók;

d) „bemutatóra szóló átruházható értékpapírok”: olyan valutától eltérő eszközök, amelyek felmutatásuk esetén pénzügyi követelésre jogosítják fel a birtokosaikat anélkül, hogy személyazonosságukat vagy az adott összegre való jogosultságukat igazolniuk kellene. Ezek az eszközök:

- i. utazási csekkek; és
- ii. csekkek, váltók vagy fizetési megbízások, amelyek vagy bemutatóra szólnak, vagy el vannak látva aláírással, de a kedvezményezett nevét nem jelzik, vagy üres forgatmány szerepel rajtuk, vagy fiktív kedvezményezett részére szólnak, vagy pedig egyébként olyan jellegűek, hogy az értékpapír tulajdonjoga az átadással kerül átruházásra;

e) „könnyen készpénzzé tehető értékhordozóként használt áru”: olyan, az I. melléklet (1) pontjában felsorolt áru, amely értékének térfogatához viszonyított aránya magas, és hozzáférhető kereskedelmi piacokon könnyen átváltható valutára, szerény ügyleti költség mellett;

f) „feltöltőkártya”: olyan, az I. melléklet (2) pontjában felsorolt, nem névre szóló, monetáris értéket vagy pénzüsszeget hordozó, vagy ahhoz hozzáférést biztosító kártya, amellyel fizetési műveletek végezhetők, áruk vagy szolgáltatások vásárolhatók, vagy amely valuta-visszaváltásra használható, és amely kártya nem kapcsolódik bankszámlához;

g) „illetékes hatóságok”: a tagállamok vámhatóságai, valamint bármely egyéb, e rendelet alkalmazására a tagállamok által felhatalmazott hatóság;

h) „hordozó”: olyan, az Unió területére belépő, illetve az Unió területét elhagyó természetes személy, aki magánál, a poggyászában vagy a szállítóeszközében készpénzt tart;

i) „kísérő nélküli készpénz”: hordozó nélküli szállítmány részét képező készpénz;

j) „büntetendő cselekmény”: az (EU) 2015/849 irányelv 3. cikkének 4. pontjában felsorolt bármely cselekmény;

k) „pénzügyi információs egység”: az (EU) 2015/849 irányelv 32. cikkének végrehajtása céljából egy tagállamban létrehozott szervezet.

(2) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy e rendelet 15. cikkének megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el e rendelet I. mellékletének módosítására vonatkozóan, hogy figyelembe vegye az (EU) 2015/849 irányelv 1. cikkének (3) és (4) bekezdésében meghatározott pénzmosás és az említett irányelv 1. cikkének (5) bekezdésében meghatározott terrorizmusfinanszírozás új tendenciáit, illetve hogy figyelembe vegye a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás megelőzésének bevált gyakorlatait, illetve hogy megelőzze a könnyen készpénzzé tehető értékhardozóként használt áruk és a feltöltőkártyák e rendelet 3. és 4. cikkében meghatározott kötelezettségek megkerülésére irányuló, bűnözők általi felhasználását.

3. cikk

A kísért készpénzre vonatkozó nyilatkozattételi kötelezettség

(1) Azok a hordozók, akik 10 000 EUR összeget vagy azt meghaladó értékű készpénzt tartanak maguknál, kötelesek e készpénzről nyilatkozni azon tagállam illetékes hatóságainak, amelyen keresztül az Unió területére belépnek, illetve az Unió területét elhagyják, és kötelesek e készpénzt ellenőrzés céljából e hatóságok rendelkezésére bocsátani. A készpénzre vonatkozó nyilatkozattételi kötelezettség nem tekinthető teljesítettnek, ha a közölt információ téves vagy hiányos, vagy ha a készpénzt ellenőrzés céljából nem bocsátották rendelkezésre.

(2) Az (1) bekezdésben említett nyilatkozat a következőkre vonatkozó adatokat tartalmazza:

- a) a hordozó, ideértve a teljes nevet, az elérhetőségeket, többek között a lakcímet, a születési időt és helyet, az állampolgárságot, valamint a személyi azonosító okmány számát;
- b) a készpénz tulajdonosa, természetes személyek esetében ideértve a teljes nevet, az elérhetőségeket, többek között a lakcímet, a születési időt és helyet, az állampolgárságot és a személyi azonosító okmány számát, jogi személy esetében pedig ideértve a teljes nevet, az elérhetőségeket, többek között a címet, a nyilvántartási számot, és ha rendelkezésre áll, a hozzáadottérték-adó (a továbbiakban: héa) azonosító számot;
- c) ha rendelkezésre áll, a készpénz tervezett címzettje, természetes személy esetében ideértve a teljes nevet, az elérhetőségeket, többek között a lakcímet, a születési időt és helyet, az állampolgárságot, valamint a személyi azonosító okmány számát, jogi személy esetében pedig a teljes nevet, az elérhetőségeket, többek között a címet, a nyilvántartási számot, és ha rendelkezésre áll, a héaazonosító számot;
- d) a készpénz fajtája és összege vagy értéke;
- e) a készpénz gazdasági eredete;
- f) a készpénz tervezett felhasználása;
- g) a szállítási útvonal; és
- h) a szállítóeszközök.

(3) Az e cikk (2) bekezdésében felsoroltakat írásban vagy elektronikus formában, a 16. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett nyilatkozattételi formanyomtatványon kell közölni. A nyilatkozattevő részére – kérésre – záradékkal ellátott másolatot kell kiállítani a nyilatkozatról.

4. cikk

A kísértől nélküli készpénzre vonatkozó adatszolgáltatási kötelezettség

(1) Ha 10 000 EUR vagy azt meghaladó értékű, kísértől nélküli készpénz lép be az Unió területére, illetve hagyja el az Unió területét, azon tagállam illetékes hatóságai, amelyen keresztül a készpénz az Unió területére belép, illetve az Unió területét elhagyja, a feladót vagy a készpénz címzettjét vagy azok képviselőjét, az adott esettől függően, 30 napos határidőn belül adatszolgáltatási nyilatkozat megtételére kötelezhetik. Az illetékes hatóságok visszatárolhatják a készpénzt, amíg a feladó vagy a címzett, illetve azok képviselője meg nem teszi az adatszolgáltatási nyilatkozatot. A kísértől nélküli készpénzre vonatkozó adatszolgáltatási nyilatkozat megtételére vonatkozó kötelezettség nem tekinthető teljesítettnek, ha a nyilatkozatot az előírt határidőn belül nem teszik meg, ha a közölt információ téves vagy hiányos, vagy ha a készpénzt ellenőrzés céljából nem bocsátották rendelkezésre.

(2) Az adatszolgáltatási nyilatkozat a következőkre vonatkozóan tartalmaz adatokat:

- a) a nyilatkozattevő, ideértve a teljes nevet, az elérhetőségeket, többek között a lakcímet, a születési időt és helyet, az állampolgárságot, valamint a személyi azonosító okmány számát;
- b) a készpénz tulajdonosa, természetes személy tulajdonos esetében ideértve a teljes nevet, az elérhetőségeket, többek között a lakcímet, a születési időt és helyet, az állampolgárságot, valamint a személyi azonosító okmány számát, jogi személy tulajdonos esetében pedig a teljes nevet, az elérhetőségeket, többek között a címet, a nyilvántartási számot, valamint, ha rendelkezésre áll, a héaazonosító számot;

- c) a készpénz feladója, természetes személy feladó esetében ideértve a teljes nevet, az elérhetőségeket, többek között a lakcímet, a születési időt és helyet, az állampolgárságot, valamint a személyi azonosító okmány számát, jogi személy feladó esetében pedig ideértve a teljes nevet, az elérhetőségeket, többek között a címet, a nyilvántartási számot, valamint, ha rendelkezésre áll, a héaazonosító számot;
- d) a készpénz címzettje vagy tervezett címzettje, természetes személy címzett vagy tervezett címzett esetében ideértve a teljes nevet, az elérhetőségeket, többek között a lakcímet, a születési időt és helyet, az állampolgárságot, valamint a személyi azonosító okmány számát, jogi személy címzett vagy tervezett címzett esetében pedig ideértve a teljes nevet, az elérhetőségeket, többek között a címet, a nyilvántartási számot, valamint, ha rendelkezésre áll, a héaazonosító számot;
- e) a készpénz fajtája és összege vagy értéke;
- f) a készpénz gazdasági eredete;
- g) a készpénz tervezett felhasználása.

(3) Az e cikk (2) bekezdésében felsoroltakat írásban vagy elektronikus formában, a 16. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett adatszolgáltatási formanyomtatvány használatával kell közölni. A nyilatkozattevő részére – kérésre – záradékkal ellátott másolatot kell kiállítani az adatszolgáltatási nyilatkozatról.

5. cikk

Az illetékes hatóságok jogkörei

- (1) A 3. cikkben meghatározott, kísért készpénzre vonatkozó nyilatkozattételi kötelezettség teljesítésének ellenőrzése céljából az illetékes hatóságoknak felhatalmazással kell rendelkezniük arra, hogy a nemzeti jogban meghatározott feltételekkel összhangban ellenőrzéseket végezzenek a természetes személyekre, azok poggyászára és szállítóeszközére vonatkozóan.
- (2) A 4. cikkben meghatározott, kísérő nélküli készpénzre vonatkozó adatszolgáltatási kötelezettség végrehajtása céljából az illetékes hatóságoknak felhatalmazással kell rendelkezniük arra, hogy a nemzeti jogban meghatározott feltételekkel összhangban ellenőrzéseket végezzenek az olyan szállítmányokra, tárolóeszközökre vagy szállítóeszközökre vonatkozóan, amelyek kísérő nélküli készpénzt tartalmazhatnak.
- (3) A 3. cikk szerinti kísért készpénzre vonatkozó nyilatkozattételi kötelezettség vagy a 4. cikk szerinti kísérő nélküli készpénzre vonatkozó adatszolgáltatási kötelezettség elmulasztása esetén az illetékes hatóságok írásban vagy elektronikus formában hivatalból nyilatkozatot állítanak össze, amely a lehetséges mértékig tartalmazza a 3. cikk (2) bekezdésében, illetve a 4. cikk (2) bekezdésében felsorolt adatokat.
- (4) Az ellenőrzések elsősorban kockázatelemzésen alapulnak a kockázatok azonosítása és értékelése, valamint a szükséges ellenintézkedések kidolgozása érdekében, és azokat a közös kockázatkezelési keretrendszeren belül, a 16. cikk (1) bekezdésének b) pontjában említett kritériumokkal összhangban kell elvégezni, amelyek figyelembe veszik a Bizottság és a pénzügyi információs egységek által az (EU) 2015/849 irányelv szerint készített kockázatértékeléseket is.
- (5) A 6. cikk alkalmazásában az illetékes hatóságok az e cikk szerint rájuk ruházott hatásköröket is gyakorolhatják.

6. cikk

A gyaníthatóan büntetendő cselekményhez kapcsolódó, küszöbérték alatti összegek

- (1) Amennyiben az illetékes hatóságok hordozót derítenek fel a 3. cikkben említett küszöbérték alatti összegű készpénzzel, valamint felderítik, hogy arra utaló jelek állnak fenn, hogy a készpénz büntetendő cselekményhez kapcsolódik, rögzítik ezt az információt és a 3. cikk (2) bekezdésében felsorolt adatokat.
- (2) Amennyiben az illetékes hatóságok megállapítják, hogy a 4. cikkben említett küszöbérték alatti kísérő nélküli készpénz lép be az Unió területére, illetve hagyja el az Unió területét, valamint megállapítják, hogy arra utaló jelek állnak fenn, hogy a készpénz büntetendő cselekményhez kapcsolódik, rögzítik ezt az információt és a 4. cikk (2) bekezdésében felsorolt adatokat.

7. cikk

A készpénz illetékes hatóságok általi ideiglenes visszatartása

- (1) Az illetékes hatóságok a nemzeti jogban rögzített feltételekkel összhangban közigazgatási határozat útján ideiglenesen visszatartathatják a készpénzt a következők esetén:
 - a) a 3. cikk szerinti kísért készpénzre vonatkozó nyilatkozattételi kötelezettség vagy a 4. cikk szerinti kísérő nélküli készpénzre vonatkozó adatszolgáltatási kötelezettség megszegése; vagy
 - b) arra utaló jelek, hogy a készpénz – mennyiségétől függetlenül – büntetendő cselekményhez kapcsolódik.

(2) Az (1) bekezdésben említett közigazgatási határozat a nemzeti jogban meghatározott eljárásokkal összhangban hatékony jogorvoslat tárgyát képezi. Az illetékes hatóságok közlik a közigazgatási határozat indokolását:

- a) a 3. cikkel összhangban nyilatkozat vagy a 4. cikkel összhangban adatszolgáltatási nyilatkozat tételére kötelezett személlyel; vagy
- b) a 6. cikk (1) vagy (2) bekezdésével összhangban információszolgáltatásra kötelezett személlyel.

(3) Az ideiglenes visszatartás időszaka a nemzeti jog szerint szigorúan arra az időre korlátozódik, amelyre az illetékes hatóságoknak szükségük van annak megállapításához, hogy az ügy körülményei szükségessé tesznek-e további visszatartást. Az ideiglenes visszatartás időtartama nem haladhatja meg a 30 napot. A további ideiglenes visszatartás szükségességének és arányosságának az illetékes hatóságok általi alapos vizsgálata után az illetékes hatóságok dönthetnek úgy, hogy az ideiglenes visszatartás időszakát legfeljebb 90 napra meghosszabbítják.

Ha az említett időszakon belül nem állapítják meg, hogy a készpénz további visszatartása szükséges, vagy ha azt állapítják meg, hogy az ügy körülményei további visszatartást nem tesznek szükségessé, a készpénzt haladéktalanul ki kell adni a következők részére:

- a) a 3. vagy a 4. cikkben említett helyzetekben az a személy, akitől a készpénzt ideiglenesen visszatartották; vagy
- b) a 6. cikk (1) vagy (2) bekezdésében említett helyzetekben az a személy, akitől a készpénzt ideiglenesen visszatartották.

8. cikk

Tájékoztató kampányok

A tagállamok gondoskodnak az Unió területére belépő, illetve az Unió területét elhagyó személyeknek, illetve az Unióból kísérelő nélküli készpénzt küldő, illetve az Unióban kísérelő nélküli készpénzt fogadó személyeknek az e rendelet szerinti jogaikról és kötelezettségeikről való tájékoztatásáról, és a Bizottsággal együttműködve kidolgozzák az e személyek számára megfelelő anyagokat.

A tagállamok biztosítják, hogy ezekhez a tájékoztatói kampányokhoz elegendő finanszírozás álljon rendelkezésre.

9. cikk

Információszolgáltatás a pénzügyi információs egység részére

(1) Az illetékes hatóságok rögzítik a 3. vagy a 4. cikk, az 5. cikk (3) bekezdése vagy a 6. cikk alapján megszerzett információkat, és a 16. cikk (1) bekezdésének c) pontjában említett technikai szabályokkal összhangban továbbítják azokat az információk megszerzésének helye szerinti tagállam pénzügyi információs egységének.

(2) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy az (EU) 2015/849 irányelv 53. cikkének (1) bekezdésével összhangban az érintett tagállam pénzügyi információs egysége megossza az ilyen információt más tagállamok illetékes pénzügyi információs egységeivel.

(3) Az illetékes hatóságok az (1) bekezdésben említett információkat a lehető leghamarabb, és minden esetben legkésőbb 15 munkanappal az információk megszerzésének napja után továbbítják.

10. cikk

Az illetékes hatóságok és a Bizottság közötti információcsere

(1) Az egyes tagállamok illetékes hatóságai elektronikus úton továbbítják a következő információkat a többi tagállam illetékes hatóságainak:

- a) az 5. cikk (3) bekezdésében meghatározott hivatalból összeállított nyilatkozatok;
- b) a 6. cikk alapján megszerzett információk;
- c) a 3. vagy a 4. cikk alapján megszerzett nyilatkozatok, amennyiben a jelek arra utalnak, hogy a készpénz büntetendő cselekményhez kapcsolódik;
- d) a kockázatokkal kapcsolatos anonimizált információk és a kockázatelemzési eredmények.

(2) Arra utaló jelek esetén, hogy a készpénz olyan büntetendő cselekményhez kapcsolódik, amely sértheti az Unió pénzügyi érdekeit, az (1) bekezdésben említett információkat továbbítani kell a Bizottsághoz, az (EU) 2017/1939 rendelet szerinti megerősített együttműködésben részt vevő tagállamoknak az Európai Ügyészséghez, amennyiben az az említett rendelet 22. cikke szerint hatáskörrel rendelkezik, és az Európolhoz, amennyiben az az (EU) 2016/794 rendelet 3. cikke szerint hatáskörrel rendelkezik.

- (3) Az illetékes hatóság az (1) és a (2) bekezdésben említett információkat a 16. cikk (1) bekezdésének c) pontjában említett technikai szabályoknak megfelelően és a 16. cikk (1) bekezdésének d) pontjában említett formanyomtatvány használatával továbbítja.
- (4) Az (1) bekezdés a), b) és c) pontjában és a (2) bekezdésben említett információkat a lehető leghamarabb, és minden esetben legkésőbb 15 munkanappal az adott információ megszerzésének napja után kell továbbítani.
- (5) Az (1) bekezdés d) pontjában említett információkat és eredményeket hathavonta kell továbbítani.

11. cikk

Harmadik országokkal folytatott információcsere

- (1) E rendelet alkalmazásában kölcsönös adminisztratív segítségnyújtás keretében a tagállamok vagy a Bizottság – azon illetékes hatóság írásbeli engedélyével, amely az információt eredetileg megszerezte – továbbíthatják harmadik országnak a következő információkat, feltéve, hogy az ilyen továbbítás megfelel a személyes adatok harmadik országok részére történő továbbítására vonatkozó nemzeti és uniós jognak:
- a) az 5. cikk (3) bekezdése alapján hivatalból összeállított nyilatkozatok;
- b) a 6. cikk alapján megszerzett információk;
- c) a 3. vagy a 4. cikk alapján megszerzett nyilatkozatok, amennyiben a jelek arra utalnak, hogy a készpénz pénzmosáshoz vagy terrorizmusfinanszírozáshoz kapcsolódik.
- (2) A tagállamok az (1) bekezdés szerinti minden információtovábbításról értesítik a Bizottságot.

12. cikk

Szakmai titoktartás, titoktartási kötelezettség és adatvédelem

- (1) Az illetékes hatóságok gondoskodnak a 3. és a 4. cikkel, az 5. cikk (3) bekezdésével és a 6. cikkel összhangban megszerzett adatok védelméről.
- (2) Az illetékes hatóságok által megszerzett valamennyi információ szakmai titoktartási kötelezettség alá tartozik.

13. cikk

Személyes adatok védelme és megőrzési időszakok

- (1) Az illetékes hatóságok a 3. és a 4. cikk, az 5. cikk (3) bekezdése és a 6. cikk alkalmazásával megszerzett személyes adatok kezelőiként járnak el.
- (2) Személyes adatok e rendelet alapján történő kezelésére kizárólag a büntetendő cselekmények megelőzése és az azok elleni küzdelem céljából kerülhet sor.
- (3) A 3. és a 4. cikk, az 5. cikk (3) bekezdése és a 6. cikk alkalmazásával megszerzett személyes adatokhoz kizárólag az illetékes hatóságok megfelelő felhatalmazással rendelkező alkalmazottai férhetnek hozzá, és azokat megfelelő módon védeni kell az illetéktelen hozzáféréssel, illetve továbbítással szemben. A 9., a 10. és a 11. cikk eltérő rendelkezése hiányában az adatok nem közölhetők vagy továbbíthatók az azokat eredetileg megszerző illetékes hatóság kifejezett engedélye nélkül. Ilyen engedélyre azonban nincs szükség, ha az illetékes hatóságok az említett adatot az érintett tagállam nemzeti joga alapján, különösen jogi eljárásokkal összefüggésben kötelesek közölni vagy továbbítani.
- (4) A 3. és a 4. cikk, az 5. cikk (3) bekezdése és a 6. cikk alkalmazásával megszerzett személyes adatokat az illetékes hatóságok és a pénzügyi információs egység az adatok megszerzésének napjától számítva öt évig tárolják. Ezen időtartam lejártakor a személyes adatokat törölni kell.
- (5) A megőrzési időszak egy alkalommal egy másik, legfeljebb három további évből álló időszakkal meghosszabbítható, ha:
- a) a pénzügyi információs egység – miután alaposan értékelte a további megőrzés szükségességét és arányosságát, és azt a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás elleni küzdelemmel kapcsolatos feladatai teljesítése szempontjából indokoltan tartja – megállapítja, hogy további megőrzésre van szükség; vagy
- b) az illetékes hatóságok – miután alaposan értékelték a további megőrzés szükségességét és arányosságát, és azt a kísért készpénzre vonatkozó nyilatkozattételi kötelezettség vagy a kísért nélküli készpénzre vonatkozó adatszolgáltatási kötelezettség hatékony ellenőrzéseinek biztosításával kapcsolatos feladataik teljesítése szempontjából indokoltan tartják – megállapítják, hogy további megőrzésre van szükség.

14. cikk

Szankciók

Minden tagállam köteles a 3. cikkben meghatározott kísért készpénzre vonatkozó nyilatkozattételi kötelezettség és a 4. cikkben meghatározott kísérő nélküli készpénzre vonatkozó adatszolgáltatási kötelezettség elmulasztása esetén alkalmazandó szankciókat bevezetni. E szankcióknak hatékonyaknak, arányosaknak és visszatartó erejűeknek kell lenniük.

15. cikk

A felhatalmazás gyakorlása

(1) A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozóan a Bizottság részére adott felhatalmazás feltételeit ez a cikk határozza meg.

(2) A Bizottságnak a 2. cikk (2) bekezdésében említett, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozó felhatalmazása határozatlan időre szól 2018. december 2-től kezdődő hatállyal.

(3) Az Európai Parlament vagy a Tanács bármikor visszavonhatja a 2. cikk (2) bekezdésében említett felhatalmazást. A visszavonásról szóló határozat megszünteti az abban meghatározott felhatalmazást. A határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon, vagy a benne megjelölt későbbi időpontban lép hatályba. A határozat nem érinti a már hatályban lévő, felhatalmazáson alapuló jogi aktusok érvényességét.

(4) A felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadása előtt a Bizottság a jogalkotás minőségének javításáról szóló, 2016. április 13-i intézményközi megállapodásban foglalt elveknek megfelelően konzultál az egyes tagállamok által kijelölt szakértőkkel.

(5) A Bizottság a felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadását követően haladéktalanul és egyidejűleg értesíti arról az Európai Parlamentet és a Tanácsot.

(6) A 2. cikk (2) bekezdése értelmében elfogadott, felhatalmazáson alapuló jogi aktus csak akkor lép hatályba, ha az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a jogi aktusról való értesítését követő két hónapon belül sem az Európai Parlament, sem a Tanács nem emelt ellene kifogást, illetve ha az említett időtartam lejártát megelőzően mind az Európai Parlament, mind a Tanács arról tájékoztatta a Bizottságot, hogy nem fog kifogást emelni. Az Európai Parlament vagy a Tanács kezdeményezésére ez az időtartam két hónappal meghosszabbodik.

16. cikk

A végrehajtási jogi aktusok

(1) Annak biztosítása érdekében, hogy az illetékes hatóságok egységesen alkalmazzák az ellenőrzéseket, a Bizottság végrehajtási jogi aktusok keretében a következő intézkedéseket fogadja el:

- a) a 3. cikk (3) bekezdésében említett nyilatkozattételi formanyomtatvány és a 4. cikk (3) bekezdésében említett adatszolgáltatási formanyomtatvány mintái;
- b) az 5. cikk (4) bekezdésében említett közös kockázatkezelési keretrendszer kritériumai, és konkrétan a 10. cikk (1) bekezdésének d) pontja értelmében kicserélt információkon valamint az uniós és nemzetközi szakpolitikákon és a bevált gyakorlatokon alapuló kockázati kritériumok, szabványok és kiemelt ellenőrzési területek;
- c) az e rendelet 9. cikkének (1) és (3) bekezdése, valamint 10. cikke értelmében az 515/97/EK rendelet 23. cikkével létrehozott VIR-en keresztül történő hatékony információcsere technikai szabályai;
- d) a 10. cikk (3) bekezdésében említett, információtovábbításra vonatkozó formanyomtatvány mintája; és
- e) a nyilatkozatokra és jogsértésekre vonatkozó, 18. cikk szerinti anonimizált statisztikai információk tagállamok általi, Bizottsággal való közlésének szabályai és formája.

(2) Az e cikk (1) bekezdésében említett végrehajtási jogi aktusokat a 17. cikk (2) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.

17. cikk

Bizottsági eljárás

(1) A Bizottságot egy készpénzellenőrzési bizottság segíti. Ez a bizottság a 182/2011/EU rendelet értelmében vett bizottságnak minősül.

(2) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor a 182/2011/EU rendelet 5. cikkét kell alkalmazni.

18. cikk

Az e rendelet végrehajtásával kapcsolatos információk továbbítása

(1) 2021. december 4-ig a tagállamok továbbítják a Bizottságnak a következőket:

- a) az illetékes hatóságok jegyzéke;
- b) a 14. cikk értelmében bevezetett szankciók részletei;
- c) a nyilatkozatokra, ellenőrzésekre és jogsértésekre vonatkozó anonimizált statisztikai információk a 16. cikk (1) bekezdésének e) pontjában említett formában.

(2) A tagállamok az (1) bekezdés a) és b) pontjában említett információkban bekövetkező későbbi változásokról legkésőbb egy hónappal e változások hatálybalépését követően értesítik a Bizottságot.

Az (1) bekezdés c) pontjában említett információkat legalább hathavonta a Bizottság rendelkezésére kell bocsátani.

(3) A Bizottság az (1) bekezdés a) pontjában említett információt és az abban bekövetkező, (2) bekezdés szerinti későbbi változásokat hozzáférhetővé teszi a többi tagállam számára.

(4) A Bizottság a honlapján évente közzéteszi az (1) bekezdés a) és c) pontjában említett információkat és a (2) bekezdés értelmében ezek minden későbbi változását is, és egyértelmű módon tájékoztatja a felhasználókat az Unió területére belépő, illetve az Unió területét elhagyó készpénzzel kapcsolatos ellenőrzésekről.

19. cikk

Értékelés

(1) A tagállamoktól rendszeresen kapott információk alapján a Bizottság 2021. december 3-ig, majd azt követően ötévente jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak e rendelet alkalmazásáról.

Az első albekezdésben említett jelentés különösen azt méri fel, hogy:

- a) vannak-e olyan más eszközök, amelyeket e rendelet hatálya alá kell vonni;
- b) hatékony-e a kíséző nélküli készpénzre vonatkozó adatszolgáltatási kötelezettség;
- c) felül kell-e vizsgálni a kíséző nélküli készpénzre vonatkozó küszöbértéket;
- d) hatékony-e a 9. és a 10. cikk szerinti információáramlás és különösen a VIR használata, vagy akadályba ütközik-e a kompatibilis és összehasonlítható információk időben és közvetlenül történő kicserélése az illetékes hatóságok és a pénzügyi információs egységek között; és
- e) a tagállamok által bevezetett szankciók valóban hatékonyak, arányosak és visszatartó erejűek-e, illetve összhangban állnak-e az Európai Unió Bíróságának állandó ítélkezési gyakorlatával, valamint azt, hogy e rendelet megsértése tekintetében Unió-szerte egyenértékű elrettentő hatással bírnak-e.

(2) Az (1) bekezdésben említett jelentés tartalmazza, amennyiben rendelkezésre áll:

- a) az Unió pénzügyi érdekeit sértő büntetendő cselekményekkel összefüggő készpénzekről a tagállamoktól kapott összegyűjtött információkat; és
- b) a harmadik országokkal folytatott információcserére vonatkozó információkat.

20. cikk

Az 1889/2005/EK rendelet hatályon kívül helyezése

Az 1889/2005/EK rendelet hatályát veszti.

A hatályon kívül helyezett rendeletre történő hivatkozásokat ezen rendeletre való hivatkozásnak kell tekinteni és a II. mellékletben szereplő megfelelési táblázattal összhangban kell értelmezni.

21. cikk

Hatálybalépés és alkalmazás

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ezt a rendeletet 2021. június 3-tól kell alkalmazni. A 16. cikket ugyanakkor 2018. december 2-től kell alkalmazni.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Strasbourgban, 2018. október 23-án.

az Európai Parlament részéről

az elnök

A. TAJANI

a Tanács részéről

az elnök

K. EDTSTADLER

I. MELLÉKLET

A 2. cikk (1) bekezdése a) pontjának iii. és iv. alpontjával összhangban készpénznek minősülő könnyen készpénzzé tehető értékhordozóként használt áruk és feltöltőkártyák

1. Könnyen készpénzzé tehető értékhordozóként használt áruk:
 - a) legalább 90 %-os aranytartalmú pénzermék; és
 - b) tömbarany, például a legalább 99,5 %-os aranytartalommal rendelkező rudak, rögök vagy szemcsék.
 2. Feltöltőkártyák: pro memoria.
-

II. MELLÉKLET

MEGFELELÉSI TÁBLÁZAT

1889/2005/EK rendelet	Ez a rendelet
1. cikk	1. cikk
2. cikk	2. cikk
3. cikk	3. cikk
—	4. cikk
4. cikk, (1) bekezdés	5. cikk
5. cikk, (2) bekezdés	6. cikk
4. cikk, (2) bekezdés	7. cikk
—	8. cikk
5. cikk, (1) bekezdés	9. cikk
6. cikk	10. cikk
7. cikk	11. cikk
8. cikk	12. cikk
—	13. cikk
9. cikk	14. cikk
—	15. cikk
—	16. cikk
—	17. cikk
—	18. cikk
10. cikk	19. cikk
—	20. cikk
11. cikk	21. cikk
—	I. melléklet
—	II. melléklet